

AN COIMISIÚN
EORPACH

An Bhruiséal, 24.1.2024
COM(2024) 25 final

PÁIPÉAR BÁN

maidir le Rialuithe Onnmhairiúcháin

PÁIPÉAR BÁN

maidir le Rialuithe Onnmhairiúcháin

Clár Ábhar

1.	RÉAMHRÁ: CÉN FÁTH A DTEASTAÍONN PÁIPÉAR BÁN?.....	2
2.	RIALACHÁN DÉ-ÚSÁIDE 2021: STAID NA HIMEARTHA MAIDIR LE CUR CHUN FEIDHME.	3
3.	FORBAIRTÍ LE DÉANAÍ I RÉIMSE NA RIALUITHE ONNMHAIRIÚCHÁIN	4
3.1.	Tionchar na Rúise ar fheidhmiú na gcóras iltaobhach rialaithe onnmhairí	5
3.2.	Iontaoibh mhéadaithe i leith rialuithe iltaobhacha onnmhairí go hidirnáisiúnta	5
3.3.	Rialuithe onnmhairiúcháin náisiúnta le déanaí ag Ballstáit an Aontais	6
4.	ANAILÍS AR AN GCREAT ATÁ ANN FAOI LÁTHAIR	8
4.1.	An riosca go mbeidh meascán mearaí de rialuithe onnmhairiúcháin san Aontas Eorpach	8
4.2.	Easpa cur chuige comhchoiteann maidir le cuspóirí beartais slándála agus trádála an Aontais i réimse na rialuithe onnmhairiúcháin	10
4.3.	Easpa guth coiteann an Aontais go hidirnáisiúnta.....	11
4.4.	Slabhraí soláthair domhanda agus tionchar iartheachtach	12
4.5.	Na ceachtanna a foghlaimíodh ó smachtbhannaí an Aontais in aghaidh na Rúise	12
5.	NA FREAGRAÍ ATÁ BEARTAITHE	13
5.1.	A áirithiú go leanfaidh rialuithe aonfhoirmeacha de bheith i bhfeidhm san Aontas agus go neartófar iad	13
5.2.	Fóram a bhunú le haghaidh comhordú polaitiúil maidir le rialuithe onnmhairiúcháin	14
5.3.	Sásra chun comhordú níos fearr a dhéanamh ar Liostaí Náisiúnta Rialaithe nua	14
5.4.	Uainiú na meastóireachta ar an Rialachán Dé-úsáide a thabhairt chun cinn...15	

1. RÉAMHRÁ: CÉN FÁTH A DTEASTAÍONN PÁIPÉAR BÁN?

Is príomhuirlis iad rialuithe onnmhairiúcháin an Aontais le haghaidh ítimí dé-úsáide¹ ar mhaithe leis an tsíocháin agus an tslándáil idirnáisiúnta chomh maith le cosaint a thabhairt do chearta an duine. Leis na rialuithe sin áiríthítear nach bhfaigheann na daoine contráilte greim ar ítimí amhail ardleictreonaic, tocsainí, teicneolaíocht diúracán nó comhphárteanna núicléacha, ag a bhfuil úsáidí sibhialta ach úsáidí míleata freisin. Dá bhrí sin, bíonn ítimí dé-úsáide faoi réir údaruithe le linn iad a onnmhairiú lasmuigh den Aontas Eorpach, rud a chuireann teorainn leis an bhféidearthacht go n-úsáidfear ítimí den sórt sin i gcásanna cogaidh nó coinbhleachta, chun críche cearta an duine a shárú nó chun leathadh arm ollscriosta a chumasú.

Eascaíonn na rialuithe seo go ginearálta ó na hoibleagáidí agus na gealltanais a ghlac Ballstáit an Aontais Eorpaigh nó an tAontas Eorpach mar chomhaltaí de na comhaontuithe idirnáisiúnta maidir le neamhleathadh agus mar chomhaltaí na gcóras iltaobhach rialaithe onnmhairí². Léiríonn an cur chuige iltaobhach seo an chéad bhealach is fearr chun rialuithe onnmhairiúcháin láidre a fhorbairt ar fud an domhain. Cuirtear na gealltanais sin chun feidhme ansin ar bhealach aonfhoirmeach san Aontas.

Ar leibhéal an Aontais, leagtar amach an creat chun onnmhairí d'earraí dé-úsáide a chur chun feidhme agus a rialáil i Rialachán (AE) 2021/821 (an 'Rialachán Dé-Úsáide'),³ lena ndearnadh athbhreithniú suntasach ar rialacha dé-úsáide an Aontais in 2021. Cuirtear san áireamh san athbhreithniú sin mear-fhorbairtí teicneolaíochta agus míleatú méadaithe teicneolaíochtaí atá ag teacht chun cinn, áiríthítear cur chun feidhme níos éifeachtaí leis agus méadaítear an comhordú idir údarais rialaithe onnmhairiúcháin náisiúnta Bhallstáit an Aontais agus leis an gCoimisiún Eorpach freisin.

Ó tháinig an Rialachán Dé-Úsáide i bhfeidhm, tá athrú ó bhonn tagtha ar an gcomhthéacs domhanda le haghaidh rialuithe onnmhairiúcháin. D'fhág cogadh foghach na Rúise in aghaidh na hÚcráine gur cuireadh smachtbhannaí in úsáid go tobann ar bhealach nár chonacthas riamh roimhe seo. Áirítear leis sin srianta onnmhairiúcháin a gearradh go tapa ar ítimí dé-úsáide agus leochaileacha atá criticiúil chun srian a chur le hiarrachtaí fadtéarmacha cogaidh na Rúise. Cuireadh i dtábhacht leis sin an gá atá ann don Aontas córas rialuithe onnmhairiúcháin a bheith aige a bheidh in ann torthaí a bhaint amach go tapa agus ar bhealach aonfhoirmeach.

An tráth céanna, cé go ndearnadh obair thábhachtach ar an leibhéal teicniúil, chuir comhaltaí áirithe bac ar chumas na gcóras iltaobhach rialaithe onnmhairí cinntí nua a chur ar fáil maidir le hítimí atá faoi réir rialuithe agus a bheith cothrom le dáta le forbairtí teicneolaíochta, agus cruthaíonn sé sin bearnaí maidir le rialuithe nua onnmhairiúcháin a ghlacadh ar an leibhéal iltaobhach.

Ar deireadh, mhéadaigh roinnt tíortha na rialuithe nua náisiúnta maidir le hardteicneolaíochtaí leochaileacha agus atá ag teacht chun cinn, lena n-áirítear Ballstáit an Aontais, lasmuigh den

¹ Is earraí, bogearraí agus teicneolaíocht iad ítimí dé-úsáide ar féidir iad a úsáid chun críocha sibhialta agus míleata araon. Ní áirítear leo, áfach, ítimí de chineál míleata amháin, amhail iad sin a liostaítear ar Liosta Comhchoiteann Míleata an Aontais (IO C 72, 28.2.2023, lch. 2–37).

² Is iad na príomhchórais iltaobhacha faoina n-aontaítear formhór de rialuithe onnmhairiúcháin an Aontais Grúpa na hAstráile, an Córas Rialaithe um Theicneolaíocht Diúracán, Grúpa na Soláthraithe Núicléacha agus Comhshocraíocht Wassenaar. Is comhalta de cheann de na Córais Rialaithe Iltaobhacha atá ann cheana é an tAontas – Grúpa na hAstráile – agus tá sé mar bhreathnóir i nGrúpa na Soláthraithe Núicléacha.

³ Rialachán (AE) 2021/821 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 20 Bealtaine 2021 lena mbunaítear córas Aontais chun onnmhairiú, bróicéireacht, cúnaimh teicniúil, idirthuras agus aistriú ítimí dé-úsáide a rialú (athmhúnlú) – (IO L 206, 11.6.2021, lgh. 1-461).

chreath iltaobhach, rud a chruthaíonn an riosca go mbeidh meascán mearaí beart rialaithe ann laistigh den Aontas Eorpach agus go ndeighlfear an margadh aonair dá mbarr. Fágann na forbairtí éagsúla sin go mbeidh neamhchosaint ag na Ballstáit ó bhrú geopholaitiúil agus ardaítear ceisteanna mar gheall air sin maidir le leordhóthanacht an chreata rialaithe onnmhairiúcháin atá i bhfeidhm san Aontas faoi láthair chun rannchuidiú go héifeachtach le slándáil an Aontais agus a Bhallstáit.

In aghaidh an chúlra sin, an 20 Meitheamh 2023, ghlac an Coimisiún agus an tArdionadaí ('HRVP') Teachtaireacht maidir le Straitéis Eorpach um Shlándáil Eacnamaíoch.⁴ Éilítear sa straitéis go mbeadh gníomhaíocht níos gasta agus níos comhordaithe ar leibhéal an Aontais i réimse na rialuithe ar onnmhairiú ítimí dé-úsáide agus go mbainfí úsáid iomlán as na féidearthachtaí a thairgtear leis an Rialachán Dé-Úsáide.

Freagraíonn an Páipéar Bán atá ann faoi láthair don éileamh sin. Déantar anailís ann ar an staid i láthair na huairé agus déantar roinnt moltaí ann chun aghaidh a thabhairt ar na dúshláin atá ann faoi láthair, chun rialuithe aonfhoirmeacha agus éifeachtacha a chothú ar fud an Aontais agus chun idirphlé a chur ar bun leis na Ballstáit, le Parlaimint na hEorpa, agus le páirtithe leasmhara, lena n-áirítear an pobal gnó, maidir leis an meastóireacht ar fheidhmiú an Rialacháin Dé-Úsáide agus cumas an chreata atá ann faoi láthair riachtanais slándála an Aontais, idir chinn atá ann faoi láthair agus chinn amach anseo a chomhlíonadh go héifeachtach.

2. RIALACHÁN DÉ-ÚSÁIDE 2021: STAID NA HIMEARTHA MAIDIR LE CUR CHUN FEIDHME

Neartaigh an Rialachán Dé-Úsáide inniúlacht an Aontais chun aghaidh a thabhairt ar thimpeallacht slándála atá ag athrú, ar mhear-fhorbairtí teicneolaíochta agus ar fhorbairt na slabhraí soláthair domhanda agus na trádála idirnáisiúnta.

Áirítear forálacha úrnua ann chun an comhordú a fheabhsú i measc Ballstát agus iad ag tabhairt rialuithe nua an Aontais isteach maidir le cibearfhaireachas agus teicneolaíochtaí atá ag teacht chun cinn, chun trádáil dé-úsáide lena mbaineann riosca íseal a éascú, malartú faisnéise a fheabhsú i measc na mBallstát agus leis an gCoimisiún (lena n-áirítear trí ardán ceadúnúcháin leictreonach tiomnaithe de chuid an Aontais a fhorbairt). Is é is aidhm dó freisin trédhearcacht níos mó a bhaint amach maidir le cinntí ceadúnúcháin náisiúnta a dhéanann Ballstáit an Aontais chomh maith le comhsheasmhacht maidir le cur chun feidhme agus forfheidhmiú rialuithe.

Comhlánaítear na forbairtí sin le bearta chun tacú le honnmhaireoirí an Aontais, lena n-áirítear Údaruithe Ginearálta Onnmhairiúcháin nua ón Aontas le haghaidh teicneolaíochtaí criptiúcháin agus le haghaidh aistrithe teicneolaíochta idir cuideachtaí, chomh maith le nósanna imeachta cuíchóirithe maidir le ceadúnú. Aithnítear sa Rialachán freisin príomh-ról an tionscail mar 'chéad bheart cosanta'. Sainordaítear ann freisin don Choimisiún agus do na Ballstáit comhar a chothú le comhpháirtithe idirnáisiúnta in iarracht na córais iltaobhacha rialaithe onnmhairí a sheasamh mar phríomh-eilimintí den bhonneagar trádála agus slándála idirnáisiúnta.

Tá gníomhaíochtaí faoi lán seoil chun na forálacha sin a rolladh amach. D'fhorbair an Coimisiún agus na Ballstáit treoirínnte maidir le cláir um chomhlíontacht inmheánach agus comhlíontacht taighde, chomh maith le trédhearcacht a áirithiú maidir le cinntí náisiúnta

⁴ Teachtaireacht Chomhphárteach chuig Parlaimint na hEorpa, chuig an gComhairle Eorpach agus chuig an gComhairle maidir le 'Straitéis Eorpach um Shlándáil Eacnamaíoch' (JOIN/2023/20 final).

ceadúnúcháin mar chuid de thuarascálacha bliantúla na mBallstát.⁵ Tá an Coimisiún agus na Ballstáit ag forbairt treoirlínte chun tacú le dícheall cuí onnmhairroirí agus chun feabhas a chur ar rialuithe maidir le honnmhairí ítimí cibearfhaireachais⁶ mar chuid de ghníomhaíochtaí an Aontais chun cosc a chur ar thrádáil a úsáid i dtaca le brú faoi chois inmheánach agus/nó déanamh sáruithe tromchúiseacha agus mí-úsáidí ar chearta an duine agus ar an dlí daonnúil idirnáisiúnta.⁷

Chuir an tAontas dlús freisin leis an gcomhar le comhpháirtithe idirnáisiúnta mar chuid dá chuid iarrachtaí tacú leis an tslándáil idirnáisiúnta, mar shampla faoin gComhairle Trádála agus Teicneolaíochta idir an tAontas agus na Stáit Aontaithe agus forbairt comhghuaillíochta domhanda lena gcomhordaítear srianta onnmhairiúcháin ar ítimí íogaire mar fhreagairt ar ionradh iomlán na Rúise ar an Úcráin.

Ceann de na heilimintí is nuálaí den Rialachán Dé-Úsáide is ea an sásra a tugadh isteach (in Airteagail 9 agus 10) chun comhordú na rialuithe onnmhairiúcháin náisiúnta a éascú ar leibhéal an Aontais. Tugtar tuairisc níos mionsonraithe air sin i ranna 3 agus 4 thíos.

D'ainneoin dul chun cinn maith maidir le gnéithe éagsúla den Rialachán Dé-Úsáide a chur chun feidhme, tá obair fós le déanamh chun leas iomlán a bhaint as a acmhainneacht agus a rannchuidiú don tsíocháin agus don tslándáil a bharrfheabhsú sa chomhthéacs geopholaitiúil atá i bhfeidhm faoi láthair.

3. FORBAIRTÍ LE DÉANAÍ I RÉIMSE NA RIALUITHE ONNMHAIIRIÚCHÁIN

Tugtar imlíne sa chaibidil seo ar fhorbairtí le déanaí a thaispeánann na teorainneacha a bhaineann leis an gcreat Rialaithe Onnmhairiúcháin atá i bhfeidhm faoi láthair agus a chumas na rioscaí a chuirtear i láthair le honnmhairí dé-úsáide do shlándáil agus do shláine an mhargaidh inmheánaigh a mhaolú. Feiceann an Coimisiún go bhfuil gá le rialuithe onnmhairiúcháin de chuid an Aontais atá níos sofhreagrúla agus níos éifeachtaí a fhreastalaíonn ar leasanna agus ar luachanna beartais eachtraigh agus slándála náisiúnta agus an Aontais, agus é neadaithe go daingean i gcomhbheartas tráchtála an Aontais ag an am céanna.⁸

⁵ Féach Moladh 2021/1700 ón gCoimisiún maidir le cláir um chomhlíontacht inmheánach maidir le rialuithe taighde lena mbaineann ítimí dé-úsáide faoi Rialachán (IO L 338, 23.9.2021, lch. 1–52) agus Moladh 2019/1318 ón gCoimisiún maidir le cláir um chomhlíontacht inmheánach le haghaidh rialuithe trádála dé-úsáide (IO L 205, 5.8.2019, lch. 15–32). Leanann an Coimisiún agus na Ballstáit ar aghaidh ag obair ar chur chun feidhme níos éifeachtaí rialuithe maidir le haistrithe earraí doláimhsithe agus teicneolaíochta. Tá sé beartaithe na Treoirlínte maidir le bailiú sonraí agus trédhearcacht sonraí a fhoilsiú ag tús 2024.

⁶ Foilseofar na Treoirlínte maidir le honnmhairí ítimí cibearfhaireachais sa chéad ráithe de 2024. De thoradh inní a bheith ann faoi úsáid ítimí cibearfhaireachais, bhunaigh Parlaimint na hEorpa mar shampla Coiste speisialta (Coiste Fiosrúcháin Pegasus) a ghlac le rún i mí an Mheithimh 2023 inar cuireadh i dtábhacht freisin an gá atá le rialuithe maidir le honnmhairiú ítimí cibearfhaireachais a neartú tuilleadh faoin Rialachán Dé-Úsáide.

⁷ Tá siad seo a leanas i measc na ngníomhaíochtaí eile a rinne an Coimisiún agus na Ballstáit: (i) bhunaigh siad ‘Sainghrúpa Teicniúil um Theicneolaíocht atá ag Teacht Chun Cinn’ chun faisnéis a mhalartú leis na Ballstáit maidir le measúnuithe riosca le haghaidh teicneolaíochtaí atá ag teacht chun cinn; (ii) bhunaigh siad Sásra um Chomhordú Forfheidhmíthe chun tacú leis an obair a dhéanann gníomhaireachtaí náisiúnta forfheidhmíthe dlí ar fud an Aontais; (iii) d’fhorbair siad an Córas leictreonach dé-úsáide (DUeS) chun malartú faisnéise a fheabhsú idir seirbhísí ábhartha sa Choimisiún agus sna Ballstáit; agus (iv) chuir siad feabhas ar fhor-rochtain an tionscail agus ar chomhlíontacht mar chuid de ‘chomhpháirtíocht leis an earnáil phríobháideach’ e.g. trí Fhóram Rialaithe Onnmhairiúcháin tráthrialta a eagrú.

⁸ Dheimhnigh Cúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh i gcás *Leifer* go dtagann rialacha a bhfuil sé d’éifeacht acu onnmhairiú táirgí áirithe a chosc nó a shrianadh faoi raon feidhme an chomhbheartais tráchtála agus

3.1. Tionchar na Rúise ar fheidhmiú na gcóras iltaobhach rialaithe onnmhairí

Leis na córais iltaobhacha rialaithe onnmhairí atá bunaithe, sholáthair siad le cúpla scór bliain na bearta rialaithe onnmhairí ba ghá, ar bearta iad is bonn le creat rialaithe onnmhairí an Aontais, agus a fhreagraíonn dá bhrí sin do chuspóirí beartais slándála an Aontais. Tá an tAontas Eorpach tiomanta d'éifeachtacht na gcóras iltaobhach a chaomhnú agus a neartú.

Braitheann an córas iltaobhach ar chumas na gcóras ítimí nua le haghaidh rialuithe onnmhairiúcháin a mholadh agus a chomhaontú. Tá roinnt de na córais iltaobhacha rialaithe onnmhairí (Comhshocraíocht Wassenaar, an Córas Rialaithe um Theicneolaíocht Diúracán agus an Grúpa Soláthraithe Núicléacha) faoi bhrú mór toisc go dtuairiscítear go bhfuil an Rúis mar chomhalta ag cur cosc ar ghlacadh rialuithe nua, rud a fhágann bearnaí sa chóras dá réir sin.⁹ Ag glacadh leis na naisc atá idir Iarscríbhinn I den Rialachán Dé-Úsáide agus na córais iltaobhacha, baineann sé an bonn freisin d'éifeachtacht agus do chuimsitheacht rialuithe an Aontais.

Toisc go dtarlaíonn an chinnteoireacht sna córais sin de chomhthoil, tá cumhacht chrosta ag an Rúis – cosúil le haon chomhalta eile – ar aon tionscnamh chun na liostaí rialaithe, na córais, nó a mballraíocht a leasú.¹⁰ Tuairiscítear gur chuir an Rúis bac ar ghlacadh rialuithe tábhachtacha ar theicneolaíochtaí atá ag teacht chun cinn i gComhshocraíocht Wassenaar,¹¹ rud lena gcuirtear bac sa chleachtas ar chumas an chórais cinntí nua a dhéanamh agus, dá bharr sin, a chuireann cosc ar liosta rialaithe ar onnmhairiú ítimí dé-úsáide an Aontais a bhaineann leis a thabhairt cothrom le dáta. Ardaítear ceisteanna tromchúiseacha mar gheall air sin maidir le hinniúlacht na gcóras iltaobhach rialaithe onnmhairí beart a dhéanamh tráth a mbíonn teannais geopholaitiúla tromchúiseacha ar bun, agus chun slándáil an Aontais agus chomhaltaí eile na gcomhaontuithe iltaobhacha a áirithiú. Is cosúil gur spreag an bac reatha atá ar na córais iltaobhacha roinnt comhaltaí chun gníomhaíochtaí aonair nach bhfuil fréamhaithe sna córais sin a ghlacadh, rud lena méadófar dá réir sin baol deighilte an Mhargaidh Aonair agus, níos ginearálta, lena laghdófar éifeachtacht an chórais iltaobhaigh rialaithe onnmhairí.

3.2. Iontaoibh mhéadaithe i leith rialuithe iltaobhacha onnmhairí go hidirnáisiúnta

Ó cuireadh Rialachán Dé-Úsáide 2021 ar bun, táthar ag baint níos mó úsáide as rialuithe onnmhairiúcháin aontaobhacha, i roinnt cásanna is mar gheall ar chomaoineacha slándála

díreach mar gheall go mbaineann an srian le hearraí dé-úsáide nach ndéanann sé sin difear don chonclúid sin toisc go bhfágann cineál na dtáirgí sin nach féidir iad a thabhairt lasmuigh de raon feidhme an chomhbheartais tráchtála (Breithiúnas na Cúirte an 17 Deireadh Fómhair 1995, *Imeachtaí coiriúla in aghaidh Peter Leifer, Reinhold Otto Krauskopf agus Otto Holzer*, C-83/94, ECLI:EU:C:1995:329, míreanna 10 go 11). I gcás *Werner*, dheimhnigh an Chúirt na cinntí sin agus mhígh sí anuas air sin maidir le beart arb é is éifeacht dó cosc nó srian a chur ar onnmhairiú táirgí áirithe, nach féidir caitheamh leis mar bheart a thagann lasmuigh de raon feidhme an chomhbheartais tráchtála ar an bhforas go bhfuil cuspóirí aige maidir le beartas agus slándáil eachtrach (Breithiúnas na Cúirte an 17 Deireadh Fómhair 1995, *Fritz Werner Industrie-Ausrüstungen GmbH v Poblacht Chónaidhme na Gearmáine*, C-70/94, ECLI:EU:C:1995:328, mír 10).

⁹ Wolf, K., *Testimony before the Senate Committee on Banking, Housing and Urban Affairs, "Advancing National Security and Foreign Policy Through Sanctions, Export Controls, and Other Economic Tools"*, 2023, lch. 13. Féach freisin Chorzempa, M. agus von Daniels, L., *New US Export Controls: Key Policy Choices for Europe*, *Stiftung Wissenschaft und Politik*, 2023, lch. 7.

¹⁰ Gehrke, T. agus Ringhof, J., *The power of control: How the EU can shape the new era of strategic export restrictions*, *Comhairle na hEorpa um Chaidreamh Eachtrach*, 2023. Benson, E. agus Putnam, M., *Export Controls and Intangible Goods*, *An Lárionad um Staidéar Straitéiseach agus Idirnáisiúnta*, 2023.

¹¹ Wolf, K., *Testimony before the Senate Committee on Banking, Housing and Urban Affairs, "Advancing National Security and Foreign Policy Through Sanctions, Export Controls, and Other Economic Tools"*, 2023, lch. 13.

náisiúnta leathnaithe atá an úsáid mhéadaithe sin agus, i gcásanna eile, is é an aidhm aghaidh a thabhairt ar rioscaí nua a chruthaítear le teicneolaíochtaí atá ag teacht chun cinn (féach an bosca thíos).

Samplaí de rialuithe onnmhairiúcháin aontaobhacha ag tríú tíortha

An 7 Deireadh Fómhair 2022, ghlac na Stáit Aontaithe le rialuithe onnmhairiúcháin ar ardshliseanna ríomhaireachta agus ar shliseanna ríomhaireachta ardfheidhmíochta agus ar bhogearraí gaolmhara, chomh maith le hard-trealamh monaraíochta leathsheoltóirí. Mar fhreagra ar na bearta sin, lorg an tSín comhairliúcháin leis na Stáit Aontaithe faoi shásra um réiteach díospóidí de chuid na hEagraíochta Domhanda Trádála i mí na Nollag 2022.¹² Nearthaigh na Stáit Aontaithe na bearta sin tuilleadh i nuashonrú a foilsíodh an 17 Deireadh Fómhair 2023.¹³

An 23 Bealtaine 2023, ghlac an tSeapáin le rialuithe onnmhairiúcháin ar ítimí maidir le monaraíocht leathsheoltóirí.¹⁴

In 2023, ghlac an tSín le sraith rialuithe onnmhairiúcháin. Go sonrach, an 3 Iúil 2023, ghlac sí le rialuithe lenar cumhdaíodh táirgí ina bhfuil gailliam agus gearmáiniam; an 31 Iúil 2023, maidir le ard-aerfheithiclí gan foireann (UAVanna); agus, an 1 Meán Fómhair 2023, maidir le graifít agus táirgí ina bhfuil graifít.

I gcás ina bhfuil éifeachtaí dlíthiúla seach-chríochacha ag rialuithe amhail na rialuithe seo, is féidir leo iarmhairtí a bheith acu do shlabhraí luacha domhanda agus tionchar a bheith acu ar inniúlacht ghnólachtaí an Aontais eochair-theicneolaíochtaí agus comhphárteanna ceannródaíoch a onnmhairiú, lena n-áirítear ítimí dé-úsáide. Tá an cás sin amhlaidh go háirithe i gcás ina gcumhdaíonn rialuithe den sórt sin, fiú nuair atá siad inchosanta ar chúiseanna slándála náisiúnta na tíre a mholann iad, teicneolaíochtaí atá ar fáil ar bhonn tráchtála lasmuigh díobh siúd a rialaítear trí na córais iltaobhacha.

3.3. Rialuithe onnmhairiúcháin náisiúnta le déanaí ag Ballstáit an Aontais

Faoi láthair, níl na forálacha dlíthiúla is gá ag an Aontas Eorpach chun rialuithe onnmhairiúcháin aonfhoirmeacha a ghlacadh ar leibhéal an Aontais, go neamhspleách ón méid a ghlactar sna córais iltaobhacha, seachas i réimsí an-teoranta.¹⁵

¹² Iarraidh ar chomhairliúcháin ag an tSín: Na Stáit Aontaithe - Bearta maidir le Táirgí Leathsheoltóra Áirithe agus Táirgí Eile, agus Seirbhísí agus Teicneolaíochtaí Gaolmhara (WT/DS615/1, G/L/1471 S/L/438, G/TRIMS/D/46 IP/D/44).

¹³ Biúró um Thionscal agus Shlándáil, Roinn Tráchtála na Stát Aontaithe, ‘*Commerce Strengthens Restrictions on Advanced Computing Semiconductors, Semiconductor Manufacturing Equipment, and Supercomputing Items to Countries of Concern*’, Preaseisiúint an 17 Deireadh Fómhair 2023, ar fáil ag: <https://www.bis.doc.gov/index.php/documents/about-bis/newsroom/press-releases/3355-2023-10-17-bis-press-release-ac-s-and-sme-rules-final-js/file>.

¹⁴ Leasú ar ‘*Ministerial Ordinance Partially Revising the Ministerial Ordinance Specifying Goods and Technologies Pursuant to the Provisions of the Appended Table 1 of the Export Trade Control Order and the Appended Table of the Foreign Exchange Order*’, ar fáil ag: <https://www.meti.go.jp/policy/anpo/law09-2.html#230523>.

¹⁵ Le Rialachán Dé-Úsáide 2021 tugadh isteach an fhéidearthacht maidir le rialuithe nua uathrialaitheacha de chuid an Aontais le haghaidh ítimí cibearfhaireachais (Airteagal 5). Ní dhearnadh aon tástáil go fóill ar an

Roimh Rialachán Dé-Úsáide 2021, thug na Ballstáit fógra maidir lena mbearta náisiúnta¹⁶ don Choimisiún, agus foilsíodh iad ina dhiaidh sin ar bhonn bliantúil in Iris Oifigiúil an Aontais i bhfoirm nóta faisnéise.

Le teacht i bhfeidhm Rialachán Dé-Úsáide 2021 cruthaíodh bealach nua chun ‘liostaí rialaithe náisiúnta’ a fhoilsiú agus a chomhordú i measc Ballstát¹⁷. De bhun Airteagal 9 den Rialachán Dé-Úsáide, foilsíonn an Coimisiún ar thaobh amháin nóta faisnéise bliantúil lena n-áirítear na ‘bearta náisiúnta’ uile arna bhfógairt dó ag na Ballstáit, agus ar an taobh eile, dá ngairtear ‘Bailiúchán liostaí náisiúnta rialaithe an Aontais’.¹⁸

Cé nach bhfuil aon éifeacht dhlíthiúil ar leith ag foilsiú na ‘mbeart náisiúnta’ i mBallstáit eile, le foilsiú Bhailiúchán liostaí náisiúnta rialaithe an Aontais tugtar an fhéidearthacht do Bhallstáit eile rialuithe den sórt sin a chur i bhfeidhm go díreach ar a gcuid onnmhairroirí. I bhfocail eile, is féidir leo a chinneadh freisin na hítimí atá liostaithe sa Bhailiúchán de liostaí rialaithe náisiúnta a chur faoi réir údaraithe (agus séanadh b’fhéidir) ar thionscnamh Ballstát eile. Is é is aidhm don sásra seo tabhairt isteach agus comhordú níos tapa ar rialuithe onnmhairiúcháin náisiúnta a éascú, ionas gur féidir leis an Aontas freagairt go mear do mhí-úsáid thromchúiseach teicneolaíochtaí atá ann cheana nó do rioscaí nua a bhaineann le teicneolaíochtaí atá ag teacht chun cinn (féach roinn 4.1.).

Sa chéad leath de 2023, ghlac roinnt Ballstát liostaí rialaithe náisiúnta (féach thíos) agus spreag siad den chéad uair an sásra nua comhordaithe seo. Féachtar i roinnt de na Liostaí Náisiúnta Rialaithe seo mar shampla le teorainn a chur le honnmhairiú teicneolaíochtaí ríthábhachtacha lasmuigh den Aontas, ag tógáil i roinnt cásanna ar an idirphlé atá ar bun laistigh de na córais iltaobhacha.¹⁹ Tuigeann an Coimisiún go bhféadfadh breithniú a bheith á dhéanamh ag roinnt Ballstát ar an ngá a d’fhéadfadh a bheith le rialuithe náisiúnta i bhfianaise na ndeacrachtaí atá ann faoi láthair teacht ar chomhaontú maidir le hítimí rialaithe nua ag na córais iltaobhacha. Dá bhrí sin, d’fhéadfadh an méadú ar rialuithe náisiúnta a chonacthas in 2023 leanúint ar aghaidh, rud a mhéadaíonn an gá atá le hiarrachtaí feabhsaithe chun comhleanúnachas agus éifeachtacht a áirithiú.

bhforáil sin áfach, tá sí teoranta d’ítimí cibearfhairreachais agus theastódh gníomhaíochtaí comhordaithe ó na Ballstáit uile. Tugadh isteach freisin le Rialachán Dé-Úsáide 2021 an fhéidearthacht do na Ballstáit rialuithe a chomhordú faoina gcuid liostaí rialaithe náisiúnta (Airteagal 9 agus 10), ach ní dóigh go seachadfar rialuithe aonfhoirmeacha leis sin faoi mar a thuiriscítear i roinn 4.1.

¹⁶ Tagraíonn ‘bearta náisiúnta’ do ghníomhaíochtaí de chineálacha éagsúla arna ndéanamh ag Ballstáit lena n-áirítear, mar shampla, údaruithe ginearálta náisiúnta maidir le rialú onnmhairiúcháin, ainmniú na n-údarás inniúil, ainmniú na n-oifigí custaim, ach freisin liostaí rialaithe náisiúnta a dtugtar tuairisc orthu anseo thíos.

¹⁷ Tagraíonn liostaí rialaithe náisiúnta do bhearta arna nglacadh ag na Ballstáit de bhun Airteagal 9 den Rialachán Dé-Úsáide, áit ina gcinneann siad ítimí dé-úsáide nach bhfuil liostaithe in Iarscríbhinn I den Rialachán Dé-Úsáide a chur faoi réir údaraithe agus ní faoi réir aon rialaithe dá bharr sin. Tá na Ballstáit i dteideal liostaí rialaithe náisiúnta den sórt sin a ghlacadh ar chúiseanna slándála poiblí, lena n-áirítear chun gníomhartha sceimhlitheoireachta a chosc, nó chun ceisteanna faoi chearta an duine a chur san áireamh.

¹⁸ Foilsíodh nóta faisnéise deiridh den sórt sin mar ‘Faisnéis faoi bhearta arna nglacadh ag Ballstáit i gcomhréir le hAirteagal 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 22 agus 23 [den Rialachán Dé-Úsáide]’ (IO 2023/C 208/06). Foilsíodh bailiúchán an Aontais den chéad uair an 20 Deireadh Fómhair 2023 mar ‘Bhailiúchán liostaí náisiúnta rialaithe faoi Airteagal 9(4) [den Rialachán Dé-Úsáide]’ (IO C C/2023/441).

¹⁹ Go dtí seo, thug trí Bhallstát fógra don Choimisiún Eorpach maidir le glacadh Liostaí Náisiúnta Rialaithe atá beartaithe le haghaidh comhordú rialuithe ag na Ballstáit, agus dhá cheann acu curtha san áireamh cheana féin i mBailiúchán liostaí náisiúnta rialaithe a foilsíodh an 20 Deireadh Fómhair 2023.

Samplaí de Liostaí Rialaithe Náisiúnta arna nglacadh nó arna moladh ag na Ballstáit

An 23 Meitheamh 2023, ghlac **an Ísiltír** liosta náisiúnta rialaithe ina leagtar amach rialuithe onnmhairiúcháin nua maidir le trealamh monaraíochta leathsheoltóirí. Léiríodh leis na rialuithe sin an dul chun cinn tapa atá déanta i dteicneolaíocht na leathsheoltóirí agus bhí plé le comhpháirtithe idirnáisiúnta i gceist leo.²⁰

An 31 Bealtaine 2023, ghlac **an Spáinn** liosta náisiúnta rialaithe lena bhforchuirtear rialuithe onnmhairiúcháin nua ar ríomhaireacht chandamach, ar mhonaraíocht breiseán agus ar theicneolaíochtaí eile atá ag teacht chun cinn ar chúiseanna slándála poiblí²¹.

An 28 Meitheamh 2023, ghlac **an Liotuáin** liosta náisiúnta rialaithe lena dtoirmiscear onnmhairiú liosta aicmithe custaim lena gcuimsítear, i measc nithe eile, innill aerárthaigh, innealra chomh maith le gléasanna tomhais agus leictreonacha. Is é is aidhm do na rialuithe sin aghaidh a thabhairt ar an mbagairt ar shlándáil na Liotuáine mar gheall ar ionsaí míleata na stát eachtrach ar an Úcráin agus rinneadh iarracht an bhagairt sin a laghdú trí theorainn a chur le cumais theicniúla na stát eachtrach cogadh foghach a dhéanamh san Úcráin.²² Leasaíodh Rún mhí an Mheithimh le déanaí an 15 Samhain 2023²³.

An 10 Samhain 2023, sheol **an Fhionlainn** comhairliúchán poiblí maidir le dréachtbhearta náisiúnta lena n-áireofaí, dá nglacfaí iad, rialuithe ar theicneolaíochtaí atá ag teacht chun cinn amhail ciorcaid iomlánaithe, ríomhairí candamacha agus trealamh monaraíochta breiseán.²⁴

4. ANAILÍS AR AN GCREAT ATÁ ANN FAOI LÁTHAIR

4.1. An riosca go mbeidh meascán mearaí de rialuithe onnmhairiúcháin san Aontas Eorpach

Cheana féin roimh 2021, bhí an deis ag na Ballstáit rialuithe náisiúnta a ghlacadh lasmuigh de chreat an Aontais. Mar sin féin, mar gheall ar an gcomhthéacs geopholaitiúil atá ag éabhlóidiú, mar gheall ar an méadú atá ag teacht ar an úsáid a bhaintear as rialuithe onnmhairiúcháin agus na dinimicí atá ag teacht chun cinn i gcur chun feidhme rialuithe comhordaithe faoi Rialachán Dé-Úsáide 2021 an Aontais, is feiceálaí an baol go mbeadh meascán mearaí de rialuithe

²⁰ Litr ó Aire Trádála Eachtraí agus Comhair Forbartha na hÍsiltíre an 8 Márta 2023 chuig Parlaimint na hÍsiltíre, le fáil ag: <https://open.overheid.nl/documenten/oepr-7b25ba07017fbcc4a9d285cc013849f6516f03bd/pdf>.

²¹ Ordú TFC/534/2023 an 26 Bealtaine 2023, le fáil ag <https://www.boe.es/boe/dias/2023/05/31/pdfs/BOE-A-2023-12785.pdf>

²² Rún Uimh. 512 an 28 Meitheamh 2023, ‘Maidir le Cur i bhFeidhm Bearta Náisiúnta Rialaithe de bhun Airteagal 9 de Rialachán (AE) 2021/821 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle’, le fáil ag: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/e136d18116b211eea9b3de7dd350a34e?positionInSearchResults=6&searchModelUUID=f43633e4-8d0d-4761-b5f5-adb027d53453>.

²³ Tá Rún mhí na Samhna 2023 le fáil ag: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/0f49a4e0857011ee9ee3e4a7f62b7a26?positionInSearchResults=2&searchModelUUID=e121fc54-2c6c-4133-b8f0-26af9214c826>

²⁴ Tá an comhairliúchán poiblí le fáil ag: <https://valtioneuvosto.fi/hanke?tunnus=UM008:00/2019>.

onnmhairiúcháin ann don Aontas Eorpach a mbeadh tionchar diúltach aige ar leasanna slándála an Aontais agus a Bhallstát.

Ba chéim thábhachtach do rialuithe onnmhairiúcháin an Aontais é foilsíú an chéad Bhailiúchán de liostaí náisiúnta rialaithe an Aontais an 20 Deireadh Fómhair 2023. Den chéad uair, tugtar deis do na Ballstáit a rialuithe náisiúnta onnmhairiúcháin a chomhordú ar leibhéal an Aontais, de bhreis ar na nósanna imeachta a leagtar amach in Airteagal 9 agus in Airteagal 10 den Rialachán Dé-Úsaíde. Mar sin féin, tugann cur chun feidhme tosaigh na bhforálacha sin ag na Ballstáit le fios go bhféadfadh easnaimh thábhachtacha a bheith ann a d'fhéadfadh tionchar a imirt ar éifeachtacht chóras rialaithe onnmhairí an Aontais.

Ar an gcéad dul síos, tá easpa trédhearcachta agus comhairliúchán neamh-leordhóthanach ann. Cé go bhforáiltear leis an gcreat atá ann faoi láthair go bhféadfaidh na Ballstáit Liostaí Náisiúnta Rialaithe a mholadh, ní cheanglaítear orthu a chéile ná an Coimisiún a chur ar an eolas agus dul i gcomhairle leo sula nglacfar iad. Tá tábhacht ar leith ag baint le comhairliúchán den sórt sin agus le breithniú níos leithne ar na tionchair uile-Aontais a d'fhéadfadh a bheith ag rialuithe náisiúnta toisc go bhféadfadh Ballstáit eile brath orthu, toisc go bhféadfadh tionchar a bheith acu ar ghnólachtaí agus ar shlabhraí soláthair i mBallstáit eile nó go spreagfadh siad freagairtí ó thríú tíortha in aghaidh an Aontais ina iomláine nó in aghaidh roinnt Ballstát, agus ní hamháin an Ballstát a ghlacann an rialú²⁵.

Ar an dara dul síos, níl aon chinnteacht ann maidir le conas nó cathain a fhéadfaidh Ballstáit eile glacadh leis na rialuithe a fhoilsítear i mBailiúchán liostaí náisiúnta rialaithe. Ní bheidh a fhios ag an mBallstát a ghlacfaidh an rialú bunaidh an ndearna daoine eile é, ná ní bheidh sé ar an eolas faoi chinntí onnmhairithe i mBallstát eile a údarú bunaithe ar a rialuithe.²⁶ Tá rialuithe ar Bhailiúchán foilsithe liostaí náisiúnta rialaithe á gcur chun feidhme ag tromlach na mBallstát, nó tá sé beartaithe acu iad a chur chun feidhme, mar bhearta 'uileghabhálacha'.²⁷ Cé gur rogha lándhlisteanach de chuid na mBallstát lena mbaineann é sin, ní chruthaítear leis an gcur chun feidhme sin riail is infheidhme go ginearálta ná riail a chuirtear ar fáil don phobal. Más gá gach onnmhaireoir a chur ar an eolas go haonarach faoi chuimsiú nós imeachta 'uileghabhálach', d'fhéadfadh sé a bheith trom ó thaobh riaracháin de agus d'fhéadfadh sé nach ngabhfadh sé gach onnmhaireoir féideartha de chuid na hítimé ábhartha.

Ar an tríú dul síos, fiú má thugann an Rialachán Dé-Úsaíde an deis do na Ballstáit rialuithe onnmhairiúcháin eile a ghlacadh ar láimh, féadfaidh sé nach gceadóidh a ndlí náisiúnta dóibh

²⁵ Tabhair faoi deara gurb é an Coimisiún a n-iarrafaí air bearta Ballstáit aonair a chosaint thar ceann an Aontais dá ndéanfadh tríú tír ag an Eagraíocht Dhomhanda Trádála agóid in aghaidh na mbearta sin. Mar an gcéanna, is é an tAontas a bheadh ag gníomhú faoin ionstraim nua Frith-Chomhéigin in aghaidh gníomhaíocht tríú tír mar fhreagairt ar rialuithe onnmhairiúcháin na mBallstát, agus é ag iarraidh bearta na mBallstát sin a athrú nó a áirithiú nach leanfaí iad ar leibhéal an Aontais ná ar leibhéal na mBallstát eile.

²⁶ Faoin Rialachán Dé-Úsaíde, ceanglaítear ar na Ballstáit a shéanann onnmhairiú ar bhonn liosta náisiúnta rialaithe de Bhallstát eile an Coimisiún agus na Ballstáit eile a chur ar an eolas faoin gcinneadh sin. Mar sin féin, ní gá do na Ballstáit eolas a thabhairt faoi easpa rialuithe ná faoi údarú onnmhairí.

²⁷ Tuigtear go ginearálta gurb é atá i rialuithe 'uileghabhálacha' rialuithe a chuireann na Ballstáit i bhfeidhm maidir le hítimí nach liostaítear in Iarscríbhinn I a ghabhann leis an Rialachán Dé-Úsaíde (dá ngairtear 'liosta rialaithe an Aontais Eorpaigh'), agus mar sin tá feidhm ag na rialuithe maidir le hítimí nár comhaontaíodh go fóill faoi na córais rialaithe iltaobhacha. Go sonrach, le hAirteagal 4 den Rialachán Dé-Úsaíde, ceanglaítear ar onnmhaireoirí údarú onnmhairiúcháin a lorg má chuireann údarás inniúil an Bhallstáit in iúl dóibh go bhféadfadh ítim a onnmhairíonn siad a bheith beartaithe le haghaidh ceann amháin d'úsáidí íogaire deiridh áirithe a shonraítear in Airteagal 4. De ghnáth, is i bhfoirm fógra aonair neamhphoiblí chuig an onnmhaireoir ábhartha a bhíonn an fhaisnéis sin.

déanamh amhlaidh, nó ar a laghad teorainn a chur lena gcumas na bearta sin a fhoilsiú²⁸. Dá dhroim sin, níl aon fhaisnéis ar fáil go poiblí maidir leis na rialuithe náisiúnta a bhfuil feidhm acu maidir le Ballstát faoi leith. Tá tionchar diúltach aige sin ar a gcumas rannchuidiú ó thaobh na Ballstáit uile rialuithe onnmhairiúcháin a chur chun feidhme ar bhonn intuatha, tráthúil agus aonfhoirmeach.

Ar an gceathrú dul síos, tá riosca ‘siopadóireacht fóraim’ ag baint leis an staid sin. Tá rialuithe náisiúnta onnmhairiúcháin arna nglacadh ag Ballstát amháin infheidhme maidir le honnmhairí a fhágann críoch an Aontais, agus maidir leo sin amháin, ach níl siad infheidhme maidir le trádáil laistigh den mhargadh inmheánach. Is féidir go gcinnfidh onnmhaireoir Spáinneach nach féidir a dtáirgí dé-úsáide a onnmhairiú lasmuigh den Aontas ón Spáinn chuig tríú tír, ach go bhféadfar iad a dhíol le custaiméirí i mBallstát eile, nach gcuireann rialú comhchosúil i bhfeidhm. D’fhéadfaí é a ath-onnmhairiú go dlíthiúil ansin ón áit sin chuig an tríú tír. Leis sin, bhainfí an bonn de na rialuithe náisiúnta go soiléir agus d’fhágfadh sé go mbeadh siad neamhéifeachtach. D’fhéadfaidh sé freisin cuideachtaí atá lonnaithe sna Ballstáit ina bhfuil feidhm ag rialuithe faoi mhíbhuntáiste iomaíoch. Ina theannta sin, d’fhéadfaidh sé go ndéanfaidh allmhaireoirí a slabhraí soláthair a athrú agus fiú go ndéanfaí Ballstáit a dhíspreagadh ó rialuithe áirithe a thabhairt isteach ar chúiseanna tráchtála.

I bhfianaise na bhfachtóirí thuas, measann an Coimisiún go bhfuil baol ann nach féidir leis an sásra comhordúcháin atá ann cheana i measc na mBallstát an córas rialuithe aonfhoirmeach, tráthúil agus éifeachtach a bhfuil gá ag an Aontas leis a chur ar fáil. Ba cheart aghaidh a thabhairt air sin chun slándáil na hEorpa agus slándáil dhomhanda a fheabhsú, chun cothroime iomaíochta níos fearr a áirithiú agus chun sláine an mhargaidh inmheánaigh a chosaint; go háirithe tráthanna a mbíonn teannas geopholaitiúil suntasach ann agus bac á chur ar na córais iltaobhacha.

4.2. Easpa cur chuige comhchoiteann maidir le cuspóirí beartais slándála agus trádála an Aontais i réimse na rialuithe onnmhairiúcháin

Tá an chinnteoireacht i réimse na rialuithe onnmhairiúcháin faoi stiúir na mBallstát faoi láthair i bhfianaise a n-impleachtaí slándála náisiúnta. Mar shampla, is iad na Ballstáit, den chuid is mó, a chinneann rialuithe onnmhairiúcháin nua a thabhairt isteach laistigh de na córais iltaobhacha rialaithe onnmhairí in éagmais ghuth coiteann an Aontais. Braitheann na bealaí malartacha teoranta a tugadh isteach leis an Rialachán Dé-Úsáide le haghaidh rialuithe²⁹ nua ar thionscnamh na mBallstát agus ar a gcomhordú deonach ar bhonn a measúnuithe riosca náisiúnta.

Tá an Coimisiún tiomanta a thacaíocht a neartú d’obair na gcóras iltaobhach mar an bealach is fearr chun na rialuithe onnmhairiúcháin atá mar bhonn agus mar thaca ag creat rialaithe onnmhairí an Aontais a shainaithint agus a ghlacadh.

Mar sin féin, leis na forbairtí a rinneadh le déanaí a bhfuil tuairisc orthu thuas, tarraingítear ceist anuas ar cheart foráil dhlíthiúil bhreise a mheas chun go bhféadfaí rialuithe comhchoiteanna nua an Aontais a thabhairt isteach ar bhealach níos tapúla, cuíchóirithe lasmuigh de rogha an ghnáthnóis imeachta reachtaigh. Thabharfaidh sé sin aghaidh ar chuspóirí beartais slándála agus trádála an Aontais. Leis sin, d’fhéadfaí na rioscaí atá ann faoi láthair

²⁸ Níl an bunús dlí ag roinnt Ballstát chun rialuithe náisiúnta a ghlacadh faoi Airteagal 9. Ina theannta sin, le dlíthe náisiúnta roinnt Ballstát ní cheadaítear dóibh rialuithe poiblí trédhearcacha a ghlacadh faoi Airteagal 10. Ina ionad sin, ní mór dóibh dul i muinín fógraí neamhphoiblí aonair d’onnmhaireoirí.

²⁹ Féach fonóta 15 thuas chun tuilleadh sonraí a fháil maidir le hAirteagail 5, 9 agus 10 den Rialachán Dé-Úsáide.

maidir le hilroinnt a leigheas agus freagairt níos tapúla ar fud an Aontais a cheadú, i gcás inar gá, a mhéid a bhaineann le rioscaí slándála maidir le teicneolaíochtaí atá ag teacht chun cinn nach bhfuil á rialú go fóill ar an leibhéal iltaobhach. Ina theannta sin, mhéadófaí leis cumas an Aontais gníomhú i gcomhpháirt agus ar bhonn geopholaitiúil mar fhreagairt ar éilimh tríú tíortha go gcuirfí rialuithe onnmhairiúcháin nua ar theicneolaíochtaí atá ag teacht chun cinn. D'fhágfadh sé freisin go bhféadfaí measúnú coiteann an Aontais ar rioscaí a dhéanamh ar rialuithe a mbíonn tionchar acu ar chaidreamh trádála an Aontais agus ar shlabhraí soláthair ar fud an Aontais.

4.3. Easpa guth coiteann an Aontais go hidirnáisiúnta

Cé gurb iad na rialuithe onnmhairiúcháin a chomhaontaítear i gcórais iltaobhacha bunchloch rialuithe onnmhairiúcháin an Aontais agus go ndéantar iad a ionchorprú go tráthrialta i liostaí ítimí dé-úsáide faoin Rialachán Dé-Úsáide, tá ballraíocht na mBallstát i gcórais den sórt sin míchothrom.³⁰ Mar thoradh air sin, ní féidir le Ballstáit nach comhaltaí iad de chuid de na córais iltaobhacha páirt a ghlacadh sna próisis chinnteoireachta le haghaidh rialuithe nua a ionchorpraítear ina dhiaidh sin faoin Rialachán Dé-Úsáide. Ina theannta sin, níl fóram acu chun a n-ábhar inní a chur in iúl maidir le saincheisteanna maidir le neamhleathadh agus rialú onnmhairiúcháin a chumhdaítear sna córais iltaobhacha nach comhaltaí díobh iad.

Thairis sin, i gcodarsnacht le roinnt réimsí eile de bheartais sheachtracha an Aontais agus mar a luaitear thuas, níl aon ghuth coiteann ag an Aontas i gcórais iltaobhacha ná i bhfóiraim idirnáisiúnta eile ina bpléitear saincheisteanna maidir le rialú ar onnmhairiú, nó ar a imeall. Faoi láthair, ní chomhordaíonn na Ballstáit a seasaimh maidir le rialuithe nua a thabhairt isteach roimh chruinnithe na gcórais iltaobhach agus é d'aidhm acu comhsheasamh de chuid an Aontais a shainmhíniú. Thairis sin, i gcodarsnacht leis an ngnáthriail maidir le gníomhaíocht sheachtrach an Aontais a bhaineann le trádáil in ítimí atá faoi rialú onnmhairiúcháin, is iad na Ballstáit a ghlacann páirt sna córais sin seachas an tAontas, d'ainneoin go ndéantar toradh phléití na gcórais sin a ionchorprú ina dhiaidh sin i gcreat dlíthiúil dé-úsáide an Aontais.

Le heaspa guth coiteann an Aontais, nochtar Ballstáit aonair do bhrúnna láidre geopholaitiúla agus seasamh caibidlíochta níos laige. I gcomhthéacs rás geopholaitiúil le haghaidh ceannaireacht teicneolaíochta agus rialú teicneolaíochtaí straitéiseacha, tá brú méadaitheach ó thríú tíortha ar na Ballstáit a bhfuil inniúlachtaí teicneolaíochta sonracha acu. Féadfaidh comhghuaillithe nó comhpháirtithe a bhfuil an dearcadh céanna acu ailíniú a lorg le rialuithe a dheartar bunaithe ar a measúnuithe slándála féin agus ar a leasanna féin, agus d'fhéadfadh tríú tíortha ar dócha go mbeidh siad faoi réir rialuithe a bheith ina mbagairt ar Bhallstáit aonair le frithbheart. D'fheidhmeodh comhordú níos fearr agus gníomhaíocht chomhpháirteach ar leibhéal an Aontais mar fhrithmheáchan ar bhrúnna den sórt sin, thabharfadh sé lámh caibidlíochta níos láidre do na Ballstáit a thagann ó scála an mhargaidh aonair, agus d'áiritheofaí go mbeadh aon rialú bunaithe ar mheasúnú Eorpach ar rioscaí agus ar leasanna dílse.

Cuireann sé teorainn freisin le cumas an Aontais feidhmiú mar ghníomhaí geopholaitiúil agus teagmháil a dhéanamh ar comhchéim le Stáit eile a chuidíonn freisin leis an gclár oibre a leagan síos le haghaidh réimsí teicneolaíochta íogaire amhail na Stáit Aontaithe, an tSín agus an tSeapáin. Baineann sé sin go háirithe le tráth a bhfuil na paraiméadair chun raon teicneolaíochtaí criticiúla atá ag teacht chun cinn a rialú á sainmhíniú i suíomhanna iltaobhacha agus ilpháirtithe, nó trí ghníomhaíocht aontaobhach ag na Stáit lena mbaineann.

³⁰ Faoi láthair, níl an Chipir, an Eastóin, an Laitvia, an Liotuáin, Málta, an Rómáin, an tSlóivéin ná an tSlóvaic ina bpáirtithe sa Chóras Rialaithe um Theicneolaíocht Diúracán; agus níl an Chipir ina páirtí i gComhshocraíocht Wassenaar.

Dá dtiocfadh guth coiteann an Aontais chun cinn, chothófaí comhleanúnachas sheasaimh an Aontais agus na mBallstát agus bheadh sé comhlántach le rannpháirtíocht leanúnach Bhallstáit an Aontais sna córais iltaobhacha.

4.4. Slabhraí soláthair domhanda agus tionchar iartheachtach

Mar a leagtar amach i Straitéis Slándála Eacnamaíche na hEorpa, nochtadh le linn phaindéim COVID-19 na rioscaí a d'fhéadfadh a bheith ag baint le slabhraí soláthair an-chomhchruinnithe d'fheidhmiú gheilleagar na hEorpa. Thaispeáin cogadh foghach na Rúise in aghaidh na hÚcráine an chaoi a laghdaítear roghanna straitéiseacha na hEorpa, agus a gcuirtear ár ngeilleagair agus ár saoránaigh i mbaol, de dheasca iomarca spleáchais ar thír amháin, go háirithe más tír í atá éagsúil go córasach linn ó thaobh luachanna, samhlacha agus leasanna de. Ina fhianaise sin, leanann an tAontas dá shlabhraí soláthair a éagsúlú, agus dá ullmhacht chomhchoiteann, dá athléimneacht agus dá dhíspreagadh a mhéadú maidir le beartais agus cleachtais neamh-mhargaidh agus maidir le comhéigean eacnamaíoch.

Tá an tAontas tiomanta oibriú le tríú tíortha agus i bhfóraim iltaobhacha chun a áirithiú nach gcuirfidh rialuithe onnmhairiúcháin isteach go míchuí ar shlabhraí soláthair straitéiseacha agus go mbeidh siad i gcomhréir leis na heisceachtaí is infheidhme sa Chomhaontú Ginearálta um Tharaifí agus Trádáil. Ina theannta sin, laistigh den snáithe comhpháirtíochta den Straitéis Slándála Eacnamaíche, tá an tAontas ag obair le tíortha a bhfuil ábhar inní den sórt sin orthu chun aghaidh a thabhairt ar na rioscaí a bhaineann le suaití sa slabhra soláthair ag tríú tíortha.

4.5. Na ceachtanna a foghlaimíodh ó smachtbhannaí an Aontais in aghaidh na Rúise

Mar thoradh ar fhreagairt an Aontais ar chogadh foghach na Rúise in aghaidh na hÚcráine, tháinig méadú tapa nach bhfacthas riamh cheana ar na smachtbhannaí in aghaidh na Rúise. Go sonrach, bhí srianta ar onnmhairiú ar cuid de na chéad smachtbhannaí a glacadh agus áiríodh leo leathnú na dtoirmeasc onnmhairiúcháin ar ítimí dé-úsáide agus íogaire díreach tar éis fhogha míleata na Rúise in aghaidh na Úcráine i mí Feabhra 2022³¹.

Tá na srianta sin ar onnmhairiú ina bpríomhuirlis anois chun teorainn a chur leis an rochtain atá ag coimpléasc tionsclaíoch míleata na Rúise ar theicneolaíochtaí íogaire agus chun bac a chur ar a n-úsáid i gcórais arm na Rúise. Chun éifeachtacht na srianta sin ar onnmhairiú a áirithiú, tá iarrachtaí forleathana déanta ag an Aontas chun cur in aghaidh imchéimniú agus aislíonadh na n-ítimí ar forchuireadh smachtbhannaí orthu agus forfheidhmiú comhsheasmhach a áirithiú.

Mar thoradh ar chur chun feidhme smachtbhannaí an Aontais in aghaidh na Rúise, tá méadú suntasach tagtha ar chomhroinnt faisnéise i measc údaráis rialála inniúla agus eatarthu, amháil údaráis rialaithe onnmhairiúcháin agus custaim, agus i gcás faisnéis faoi riosca, tríd an gCóras Bainistíochta Riosca Custaim (CRMS2) arna bhainistiú ag an gCoimisiún³². Tá sé sin tábhachtach chun cur chun feidhme éifeachtach na mbearta áirithiú ar fud an Aontais³³.

³¹ Chuir siad sin leis na bearta a d'fhorchuir an tAontas cheana féin ar onnmhairiú earraí agus teicneolaíochta dé-úsáide áirithe i mí Iúil 2014.

³² Gníomhaíonn CRMS2 mar phointe tagartha aonair do na Ballstáit chun rochtain a fháil ar fhaisnéis atá ábhartha do bhainistíocht riosca a bhaineann le cur chun feidhme smachtbhannaí agus bagairtí imchéimnithe.

³³ I gcomhthéacs DUeS (an córas leictreonach dá bhfóraithe in Airteagal 23(6) den Rialachán Dé-Úsáide, tá faisnéis chomhroinnte a bhaineann le smachtbhannaí ag Ballstáit an Aontais a bhaineann ní hamháin le diúltú (mar a dhéantar faoin Rialachán Dé-Úsáide), ach freisin maidir le húdaruithe a thugtar le haghaidh onnmhairí teoranta áirithe chuig an Rúis. Tacaítear leis sin a thuilleadh trí ghlacadh an Athchóirithe Custaim a mhol an Coimisiún i mí na Bealtaine 2023, lena n-áirítear Údarás Custaim agus Mol Sonraí nua a chuideoidh le cur chuige feabhsaithe de chuid an Aontais maidir le bainistíocht riosca a bhaint amach.

Tá srianta den sórt sin inchomparáide le rialuithe ar onnmhairiú ítimí dé-úsáide ó thaobh cúrsaí teicniúla agus nós imeachta de³⁴, cé go bhfuil sé tábhachtach a thabhairt faoi deara gur ionstraimí ar leithligh iad córas smachtbhannaí an Aontais agus creat rialaithe ar onnmhairiú ítimí dé-úsáide an Aontais a bhfuil bunús dlí, cuspóirí agus rialacha cinnteoireachta éagsúla acu.

Mar sin féin, leis na srianta ar onnmhairiú smachtbhannaí an Aontais in aghaidh na Rúise, deimhníodh go bhféadfaí rialuithe onnmhairiúcháin a dhéanamh mar uirlis éifeachtach chun aghaidh a thabhairt ar dhúshlán slándála an Aontais má dhéantar iad a sheachadadh go tapa, go haonfhoirmeach agus i gcomhar le comhpháirtithe idirnáisiúnta.

5. NA FREAGRAÍ ATÁ BEARTAITHE

Mar a bhíodhas ag súil leis an Straitéis Slándála Eacnamaíche, tá géarghá anois le gníomhaíocht níos gasta agus níos comhordaithe ar leibhéal an Aontais i réimse na rialuithe onnmhairiúcháin toisc go gcruthódh iolrú neamhchomhordaithe na rialuithe náisiúnta ag na Ballstáit bealaí éalaithe agus go mbainfí an bonn d'éifeachtacht na rialuithe onnmhairiúcháin agus do shláine an Mhargaidh Aonair. Tá an baol sin níos suntasaí sa timpeallacht teicneolaíochta atá ann faoi láthair agus atá ag athrú go tapa, inar lagódh dibhéirseachtaí idir na Ballstáit slándáil eacnamaíoch an Aontais ina hiomláine.³⁵

I bhfianaise a bhfuil thuas, molfaidh an Coimisiún Eorpach gníomhaíocht sa ghearrthéarma agus sa mheántéarma chun aghaidh a thabhairt ar na hábhair inní. Féadfaidh an HRVP a ionchur a sholáthar, i gcás inarb iomchuí, i ndáil le saincheisteanna féideartha a bhaineann leis an gcomhbheartas eachtrach agus slándála.

5.1. A áirithiú go leanfaidh rialuithe aonfhoirmeacha de bheith i bhfeidhm san Aontas agus go neartófar iad

Sa ghearrthéarma, creideann an Coimisiún go bhfuil sé tábhachtach réitigh láithreacha a lorg chun Iarscríbhinn I a ghabhann le Rialachán Dé-Úsáide an Aontais Eorpaigh³⁶ a leathnú chun na hÍtimí sin a chumhdach, arb ítimí iad nár ghlac na córais iltaobhacha rialaithe onnmhairiúcháin mar gheall ar an mbac a chuir comhaltaí áirithe, go háirithe an Rúis, ach ar thacaigh na Ballstáit leo laistigh de na córais sin. D'fhéadfaí é sin a dhéanamh trí bhíthin togra spriocdhírithé chun rialuithe den sórt sin a thabhairt isteach i liosta rialaithe reatha an Aontais a leagtar amach in Iarscríbhinn I a ghabhann leis an Rialachán Dé-Úsáide.

Tá dhá bhealach ann chun é sin a dhéanamh. Is é an chéad bhealach ná togra reachtach ón gCoimisiún faoin ngnáthnós imeachta reachtach, chun go bhféadfaí Iarscríbhinn I a thabhairt cothrom le dáta, rud a chaithfeadh Parlaimint na hEorpa agus an Chomhairle a ghlacadh i gcomhar le chéile. Dara bealach a d'fhéadfaidh a bheith ann ná Gníomh Tarmlichte ón gCoimisiún. Leis an Rialachán Dé-Úsáide, déantar an leasú ar Iarscríbhinn I a ghabhann leis a tharmlichtean chuig an gCoimisiún ar choinníoll go gcomhlíontar na coinníollacha maidir le

³⁴ Mar shampla, le hIarscríbhinn VII Cuid A de Rialachán 833/2014 ('Rialachán Smachtbhannaí na Rúise'), ina liostaítear ítimí atá faoi réir srianta onnmhairiúcháin chuig an Rúis, leantar struchtúr atá cosúil le hIarscríbhinn I a ghabhann leis an Rialachán Dé-Úsáide. Ina theannta sin, sonraítear in Airteagal 2(6) de Rialachán Smachtbhannaí na Rúise go bhfuil rialacha agus nósanna imeachta an Rialacháin Dé-Úsáide infheidhme mutatis mutandis maidir leis na srianta onnmhairiúcháin sin.

³⁵ Teachtaireacht Chomhphárteach chuig Parlaimint na hEorpa, chuig Comhairle na hEorpa agus chuig an gComhairle maidir le 'Straitéis Eorpach um Shlándáil Eacnamaíoch' (JOIN/2023/20 final).

³⁶ I gcodarsnacht le rialuithe náisiúnta na mBallstát, déanann na Ballstáit uile ítimí a áirítear in Iarscríbhinn I a ghabhann leis an Rialachán Dé-Úsáide a rialú go haonfhoirmeach agus go comhuaineach agus Airteagal 3 den Rialachán Dé-Úsáide á chur i bhfeidhm.

tarmligean a úsáid, go háirithe go léirítear leis an leasú sin na gealltanais idirnáisiúnta a thug na Ballstáit maidir leis na hítimí nua sin. Is féidir leis an gCoimisiún an dara bealach sin a mheas más rud é go mbeidh na Ballstáit in ann a dheimhniú go bhfuil na gealltanais sin tugtha acu go hidirnáisiúnta.

Dá dtabharfaí isteach ítimí nua le haghaidh rialuithe onnmhairiúcháin faoi Iarscríbhinn I a ghabhann leis an Rialachán Dé-Úsáide, sheachnófaí teorainneacha na rialuithe náisiúnta a mhínítear thuas i roinn 4.1. Leis sin cheadófaí rialuithe aonfhoirmeacha ar fud na 27 mBallstát, arna nglacadh an tráth céanna i dteangacha oifigiúla uile an Aontais agus arna gcur ar fáil don phobal. Chosnódh an tacar rialuithe aonair sin de chuid an Aontais an margadh inmheánach agus chuideodh sé le cothrom iomaíochta a áirithiú i measc onnmhairiúcháin an Aontais. Mhéadóadh sé freisin éifeachtacht rialuithe an Aontais agus éifeachtúlacht na rialuithe ó Bhallstáit go chéile, mar shampla trí úsáid níos éifeachtúla a bhaint as acmhainní reachtacha agus rialála sna Ballstáit.

5.2. Fóram a bhunú le haghaidh comhordú polaitiúil maidir le rialuithe onnmhairiúcháin

I bhfianaise an mhéadaithe atá ag teacht ar an mbrú geopholaitiúil a thuairiscítear thuas, ba cheart fóram a bheith ag na Ballstáit agus ag an gCoimisiún chun forbairtí a phlé ar an leibhéal sinsearach iomchuí chun comhsheasaimh an Aontais a chothú, chun gné an mhargaidh aonair a bhaineann le forbairtí i ndáil le rialú onnmhairí a chur san áireamh, agus chun gníomhaíocht a ullmhú agus a chomhordú ar an leibhéal idirnáisiúnta. D'fhéadfadh sé sin a bheith i bhfoirm fóram beartais rialaithe onnmhairiúcháin.

5.3. Sásra chun comhordú níos fearr a dhéanamh ar Liostaí Náisiúnta Rialaithe nua

Sa ghearrthéarma freisin, measann an Coimisiún go bhfuil sé rithábhachtach feabhas a chur ar chomhordú na Liostaí Náisiúnta Rialaithe nua a thug Ballstáit an Aontais isteach. Freagraíonn sé sin do chásanna ina bhféadfaidh na Ballstáit cinneadh a dhéanamh Liostaí Náisiúnta Rialaithe a ghlacadh i ndáil le hítimí a mheasann siad a bheith i mbaol ach nach bhfuil á rialú go fóill ar an leibhéal iltaobhach.

Roimh dheireadh a théarma, tá sé beartaithe ag an gCoimisiún, mar chéad chéim, Moladh a ghlacadh lena molfar an comhordú sin a fheabhsú. Mholfaí leis an mbeart go dtabharfadh na Ballstáit fógra do na Ballstáit eile agus don Choimisiún faoi aon Liosta Náisiúnta Rialaithe nua sula nglacfaí é; agus go bhfuil an deis ag Ballstáit eile barúil a thabhairt ar an Liosta Náisiúnta Rialaithe atá beartaithe, i gcás ina measann siad gur dócha go ndéanfaidh an liosta difear dá slándáil phoiblí agus faisnéis ábhartha a sholáthar don Bhallstát a mholann rialuithe den sórt sin. Bheadh an Coimisiún réidh freisin chun barúlacha a thabhairt nó tuairimí a ghlacadh i gcásanna ina measann sé gur dócha go ndéanfaidh an Liosta Náisiúnta Rialaithe nua difear do shlándáil phoiblí Bhallstáit amháin nó níos mó nó do leas an Aontais³⁷.

D'fhéadfadh an cur chuige deonach sin chun comhordú a fheabhsú an trédhearcacht a mhéadú maidir le Liostaí Náisiúnta Rialaithe nua a bheith á nglacadh ag na Ballstáit; comhordú rialuithe i measc na mBallstát a éascú faoi Airteagal 9 agus Airteagal 10 den Rialachán Dé-Úsáide; agus ligean d'údarais náisiúnta inniúla rioscaí nó tionchair a d'fhéadfadh a bheith ag a gcinntí do Bhallstáit eile agus don Aontas a chur san áireamh.

³⁷ Ar mhaithe le leas an Aontais mheasfaí an fhaisnéis uile atá ar fáil agus thabharfaí aird ar na leasanna éagsúla atá i gceist ina n-íomláine. D'áireofaí leis sin leasanna oibreoirí eacnamaíochta an Aontais amhail tionscail réamhtheachtacha agus iartheachacha chomh maith le leasanna tionscadal nó clár atá chun leasa an Aontais de réir bhrí Rialachán (AE) 2019/452.

5.4. Uainiú na meastóireachta ar an Rialachán Dé-Úsaíde a thabhairt chun cinn.

Déantar foráil sa Rialachán Dé-Úsaíde go ndéanfar meastóireacht air idir 2026 agus 2028. Mar sin féin, mar gheall ar luas tapa na n-imeachtaí a tharla le 3 bliana anuas, tháinig an Coimisiún ar an gconclúid gur cheart an mheastóireacht a chur ar aghaidh go dtí an chéad ráithe de 2025 chun measúnú a dhéanamh ar easnaimh ina héifeachtacht agus ina héifeachtúlacht agus chun moltaí a dhéanamh ina dhiaidh sin chun easnaimh ina héifeachtacht agus ina héifeachtúlacht a leigheas – agus tá cuid acu sin léirithe sa Pháipéar Bán seo.

Tacófar leis an meastóireacht sin le staidéar cuimsitheach in 2024 ach beifear in ann leas a bhaint as torthaí na meastóireachta ar roinnt teicneolaíochtaí atá criticiúil do shlándáil eacnamaíoch an Aontais, mar a fógraíodh i Moladh ón gCoimisiún³⁸ a glacadh an 3 Deireadh Fómhair.³⁹

Déanfar an mheastóireacht sin i gcomhairle leis na Ballstáit agus le páirtithe leasmhara agus beidh comhairliúchán poiblí ag gabháil leis. Ba cheart dó sin é a chur ar a gcumas do pháirtithe leasmhara easnaimh ar éifeachtacht agus ar éifeachtúlacht an chreata atá ann faoi láthair a shainathint agus réitigh fhéideartha orthu sin a mholadh i bhfianaise na ndúshlán a shainathnítear sa Pháipéar Bán seo.

*

*

*

³⁸ Moladh ón gCoimisiún an 3 Deireadh Fómhair 2023 maidir le réimsí teicneolaíochta criticiúla le haghaidh shlándáil eacnamaíoch an Aontais i dtaca le measúnú riosca breise leis na Ballstáit (C(2023) 6689).

³⁹ Tá sé sin i gcomhréir le huaimhian na mBallstát rialú níos fearr a dhéanamh ar onnmhairiú teicneolaíochtaí. Féach mar shampla na ráitis ó Státrúnaí Gnóthaí Eorpacha na Fraince Laurence Boone maidir leis an ngá atá ann don Aontas a fhoirceadal a thabhairt chun críche maidir leis na teicneolaíochtaí a bhfuil sé toilteanach a onnmhairiú agus maidir leis an áit ag Institiúid Peterson an 28 Márta 2023, atá le fáil ag <https://www.piie.com/teagmhas/eorpach-cur-chuige-eacnamaíoch-statecraft>.